

"L'obra és un mirall de fira que ens deforma"

Esteve Ferrer, actor i director ocasional de musicals, dirigeix al Poliorama de Barcelona 'T'estimo, ets perfecte..., ja et canviaré', de Joe di Pietro, amb música de Jimmy Roberts. Una comèdia musical sobre les difícils relacions de parella.

No és la primera vegada que l'Esteve Ferrer accepta el desafiament de dirigir una obra de teatre, i menys encara un musical. La seva relació amb aquest gènere ja li ve, com si diguéssim, de quan tenia ús de raó i va poder estalviar per anar a beure a les fonts mateixes on neix el gènere: a Nova York i Londres. Precisament fou en un d'aquests viatges que va descobrir l'obra *I love you, you're perfect, now change*, una petita joia musical de mitjà format, amb un argument molt encertat i divertit, una música agradable i una lletra inspiradíssima. Així, quan Vània Produccions li proposà de dirigir un musical, va treure del cofre dels records aquesta peça, aquí encara per descobrir.

—*Ja havia fet una experiència dirigint musicals, i ben curiosa, tot s'ha de dir...*

—Fa uns quants anys, els de l'ONCE em van oferir de dirigir una companyia d'actors cecs que tenien formada. Al principi em va semblar una proposta una mica sorprenent, però no m'hi vaig pensar gaire, sabia que no era una feina de resultats immediats, i que la podria anar compaginant fàcilment amb les altres feines d'actor. El primer muntatge va ser l'*Antaviana* dels Dagoll Dagom, sobre contes de Pere Calders; després va venir una versió de *Glups!*, del mateix grup; i després *La parella oberta* de Dario Fo; i aquest estiu passat vam muntar *La importància de ser Frank*, d'Oscar Wilde. Va ser una experiència brutal, perquè em va obligar a forçar la meua capacitat imaginativa fins a límits insospitats. Els referents visuals que nosaltres tenim, aquí no serveixen; t'has d'inventar una altra mena de comunicació perquè els actors et donin allò que tu vols. Van ser uns processos d'assaigs llargs i molt forts, però va ser una escola que em va servir molt.

—*Però va ser vostè qui es va oferir per dirigir aquesta obra que ara s'estrena...*

—Bé, els de Vània Produccions ja em coneixien una mica, pels espectacles que havia fet anteriorment, des del Pirelli de *Sweeney Todd* fins al darrer de *La comèdia negra*. Ells ja sabien la meua passió pel gènere

i volien que els aconsellés un musical de format petit o mitjà, que poguessin portar a terme. I els vaig recomanar aquest: els en vaig facilitar uns enregistraments perquè l'escoltessin i els va sorprendre que fos tan ben fet. Primerament, perquè l'obra parla de forma simpàtica, però contundent, d'un tema universal com són les relacions de parella home-dona, dins el tòpic, però sense caure en una cosa xarona i suada. Planteja situacions molt reals de totes les fases de la relació, des de la primera cita i l'època del festeig, al matrimoni i el divorci, i fins i tot de la vellesa i la viduïtat. Estableix uns referents tan fàcils i reconeixadors que el públic s'hi pot veure reflectit de seguida. A més, el ritme de comèdia que té el fa molt més planer, però sense caure en la rialla fàcil. És com un mirall de fira, on ens veiem a nosaltres mateixos deformats. L'autor agafa la realitat, la posa a sobre l'escenari i la deforma una mica perquè faci riure, però no deixa de ser la pura i dura realitat que et dóna un cop de puny a l'estómac;

"L'autor agafa la realitat, la posa sobre l'escenari i la deforma perquè faci riure, però no deixa de ser la pura i dura realitat que et dóna un cop de puny a l'estómac. Pots començar a riure't d'una situació concreta, però acaba arribant-te a les entranyes."

pots començar a riure't d'una situació concreta, però acaba arribant-te a les entranyes. Ara, com que són tantes escenes diferents (vint-i-dues), el públic s'hi sentirà identificat, una hora o altra.

—*Com ha anat la tasca dels actors?*

—Crec que pel que fa al càsting el públic s'endurà moltes sorpreses, no tant pel fet de trobar-hi un actor com l'Eduard Farfelo en un gènere en què d'entrada no hi és identificat, sinó perquè la resta, tant la Maria Jo-

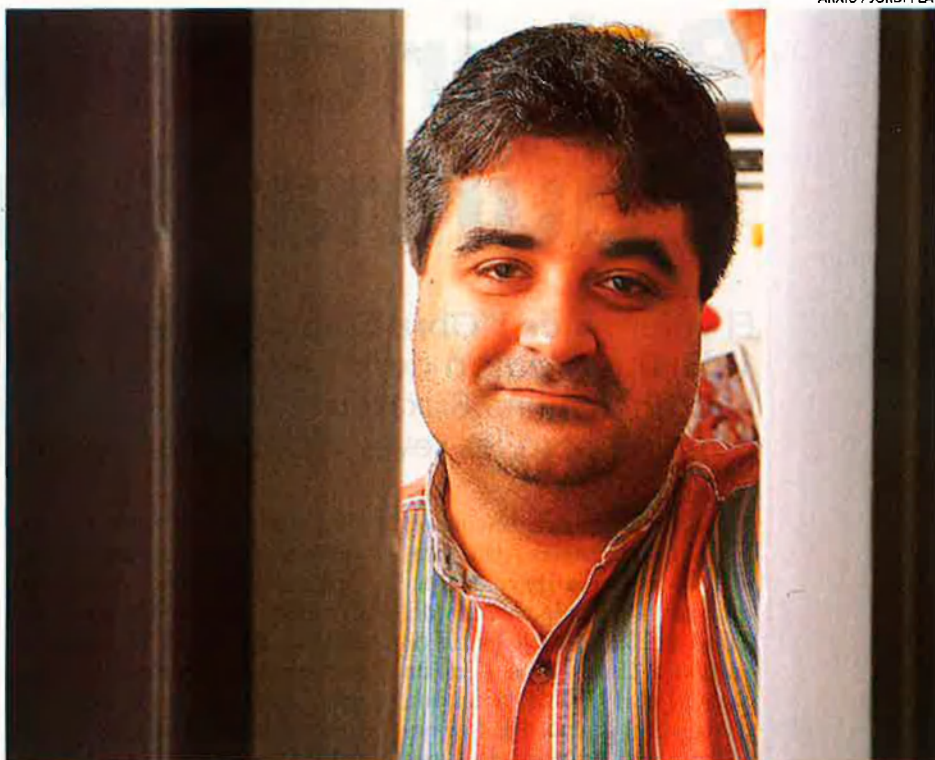
sé Peris, la Teresa Vallicrosa, la Mone, en Xavi Mira i en Xavier Mesres, tenen molt d'encert en els seus papers. Volia uns actors arrauxats que es llancessin, que no tinguessin por de fer el ridícul en el procés de l'assaig i, sobretot, que creguessin en la història. L'Eduard, per la fama que et dona la televisió, és potser qui més cridarà l'atenció, i aquí el veurem en uns registres molt diferents. Canta molt bé, amb una veu molt càlida i amb molt de gust; pensa que l'obra passa per un munt de gèneres musicals diferents, des del rock, el country, la cançó lírica o el musical típic. Ha estat una feina intensa, perquè són quatre personatges en dues hores llargues d'espectacle: hi ha vint-i-dues escenes, quinze canvis de vestuari i disset personatges. Necessitava uns actors disposats a donar-ho tot, perquè la tècnica demanava uns canvis brutals.

—Llavors, és un director exigent?

—Jutjar-se un mateix sempre és molt difícil, i més en una feina que es fa de cara a l'exterior. Jo miro de ser comprensiu, però molt disciplinat, començant per mi mateix. Sóc dels qui demanen arribar l'endemà amb els deures fets, i per això intento de ser molt productiu; si quedem per assajar sis hores, que siguin útils des de la primera fins a la darrera. Tracto, doncs, de canalitzar el que he viscut des de la meua experiència d'actor, i miro de no reproduir les fallades d'alguns altres directors, però segur que inconscientment jo en dec tenir unes altres. La veritat és que amb aquesta obra s'ha creat un molt bon clima de treball. Després, una volta estrenada l'obra, quan al director viu allò que jo anomeno "la síndrome del postpart", perquè passa de ser la figura central, quan tot gira al voltant teu i ningú no fa cap passa sense tu, a veure desaparèixer de cop i volta tota aquesta dependència; ningú ja no et necessita, tothom veu clar que ha de fer i més aviat fas nosa. Evidentment, sempre vas retocant i repolint una mica l'obra, en fas un seguiment perquè no acabi desvirtuant-se'n l'esperit original, però el producte final ja està.

—Hi ha canvis respecte a l'original?

—He procurat de desamericanitzar l'obra original, que reflectia molts tòpics i moltes situacions massa situades a Nova York. Un dels primers preceptes que els vaig demanar a les traductores, l'Anna Ullibarri i la Roser Batalla, era que l'obra pogués passar aquí o a qualsevol ciutat del món. I ens hem tomat ximpler buscant noms per als seixanta-vuit personatges que poguessin sonar igual a Catalunya que a Chicago, com per exemple Marc, Sara o Raül. Preferia que la gent es fixés més en el nucli de l'escena, que no que s'hi sentissin massa identificats, perquè la tal es diu Montserrat i té una casa a Gràcia. Són situacions tan curtes que no tenim temps d'explicar-ne els antecedents, ni de

plantejar una situació llarga; hem d'anar directament al gra. Respecte a l'obra original també, una afirmació personal que defenso des de sempre és que, en general, si cap avantatge tenim els llatins a l'hora de muntar musicals, és el nostre caràcter, la nostra visceralitat, respecte als nord-americans o als britànics, que tenen una tècnica molt elaborada, però que són excessivament freds. Una de les millors floretes que ens va tirar en Sondheim, quan va veure el muntatge que havíem fet del *Sweeney Todd*, era que el sobrepassava l'energia que sortia de l'escenari. A nosaltres, potser ens falta tècnica, perfecció i metodologia, però és molt més fàcil que nosaltres aconseguim això que no pas que ells arribin a tenir el nostre caràcter llatí i mediterrani.

—Com es veia el panorama musical la darrera vegada que va anar als Estats Units?

—Hi vaig anar aquest estiu i vaig veure el que considero el millor muntatge de la meua vida, amb una energia, una música i uns actors increïbles: era una nova versió de *Cabaret*, amb la Nastasha Richardson fent el paper que al cinema feia la Liza Minnelli. Quant a lectura i noves tendències, és la cosa millor que he vist mai, la recomano a tothom.

—I a Madrid?

—A Madrid van perdre l'oportunitat d'acostar el teatre a la gent jove i s'han estancat en un gènere de teatre carrincló que només interessa un públic igual de carca i que, gràcies a Déu, aquí ja fa molts anys que vam deixar. Però no podem ser cofoistes, perquè encara que l'escena catalana sigui més dinàmica i emprenedora, hem de consolidar aquesta tendència i augmentar-la cent vegades més.

Esteve Ferrer ha treballat d'actor en espectacles com 'Sweeney Todd', de Sondheim, i 'La comèdia negra', de Schafer. De la seva faceta de director, se'n destaquen uns quants musicals amb una companyia d'actors cecs de l'ONCE.

Guillem Medina